

ประเทศไทย:ขอเรียกร้องให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเข้ามาทำคดี เพื่อนำตัวผู้กระทำความผิดคดีฆาตกรรมนักต่อสู้เพื่อสิทธิที่ดินมาลงโทษ

คำพิพากษายกฟ้องจำเลยข้อหาฆาตกรรมนักต่อสู้เพื่อสิทธิที่ดิน ‘นายไช้ บุญทองเล็ก’วันนี้ เป็นการเน้นย้ำว่า รัฐบาลไทยจำเป็นต้องปกป้องนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนในประเทศโดยเร่งด่วน คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลหรือไอซีเจ (International Commission of Jurists) กล่าว

นอกจากคดีฆาตกรรมนายไช้ บุญทองเล็ก สมาชิกของสหพันธ์เกษตรกรภาคใต้ (สกต.) แล้ว ยังมีนักกิจกรรมของสกต.อีก 3 รายที่ถูกฆาตกรรม ได้แก่ นายสมพร พัฒนภูมิ (พ.ศ. 2553) รวมถึงนางมณฑา ชูแก้วและนางปราณี บุญรักษา (พ.ศ. 2555)

อย่างไรก็ตาม ไม่ปรากฏว่าผู้มิได้รับการลงโทษในคดีฆาตกรรมดังที่กล่าวมาข้างต้น มีรายงานระบุว่าสาเหตุมาจากตำรวจไม่มีหลักฐานเพียงพอ

“การยกฟ้องในวันนี้เป็นการเน้นย้ำความต้องการอย่างเร่งด่วนให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเข้ามาสืบสวนการฆาตกรรมนักต่อสู้เพื่อสิทธิที่ดินในภาคใต้ที่เป็นธรรมเนียมปฏิบัติ” นายคิงสลีย์ แอ็บบ็อต (Kingsley Abbott) ที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศของไอซีเจ ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ กล่าว

นายไช้ บุญทองเล็ก ถูกฆาตกรรมเมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2558 โดยนับเป็นนักกิจกรรมของสกต.รายที่สี่แล้วที่ถูกฆาตกรรมตั้งแต่ พ.ศ. 2553 เป็นต้นมา ทั้งนี้ นักกิจกรรมทั้งหมดทุกรายล้วนเคยสนับสนุนเรื่องสิทธิในที่ดินของชาวนาที่มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นผู้ขัดแย้งกับรัฐบาลและบริษัท จีวักจ้อยพัฒนา จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทน้ำมันปาล์ม

“การยกฟ้องในวันนี้ หมายความว่า ไม่มีผู้ใดเลยที่ต้องรับผิดชอบต่อการฆาตกรรมนายไช้ บุญทองเล็ก รวมทั้งยังเป็นตัวสะท้อนถึงความล้มเหลวในการนำผู้ที่ต้องรับผิดชอบทางอาญาต่อนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนเข้ามาลงโทษ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่พยายามส่งเสริมสิทธิทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประเทศไทย” นายคิงสลีย์ฯ กล่าว นอกจากนี้ยังกล่าวเพิ่มเติมว่า “ไอซีเจขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยให้นำความยุติธรรมและการเยียวยาผู้ถูกฆาตกรรมนักปกป้องสิทธิมนุษยชน”

เมื่อวันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2559 ศาลเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีคำสั่งยกฟ้องนายสันติ วรรณทอง จำเลยที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นผู้ฆาตกรรมไอซีเจคิงสลีย์ฯ นายไช้ บุญทองเล็ก อายุ 61 ปี สมาชิกสกต. ด้วยอาวุธปืนพกนัดจนเป็นเหตุให้นายไช้เสียชีวิตต่อหน้าครอบครัว ในชุมชนคลองไทรพัฒนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ส่วนผู้ต้องสงสัยสองรายที่ถูกจับกุมในเบื้องต้นไม่ได้ถูกฟ้อง

กรมสอบสวนคดีพิเศษมีอำนาจรับผิดชอบคดีอาญาที่มีลักษณะ “พิเศษ” รวมถึงคดีที่มีความซับซ้อนซึ่งต้องใช้วิธีสอบสวนแบบพิเศษ, อาชญากรรมที่กระทำโดยกลุ่มองค์กรอาชญากรรม และคดีที่ผู้ต้องหาเป็น “ผู้มีอิทธิพล”

ผลคำพิพากษาในวันนี้ออกมาว่าพยานฝ่ายโจทก์ไม่สามารถระบุตัวจำเลยได้อย่างแม่นยำ รวมถึงพยานกระสุนปืนและปืนที่รวบรวมมาจากบ้านของจำเลยไม่สามารถระบุว่าเป็นอันเดียวกันกับพยานกระสุนปืนและปืนที่ใช้ยิงนายไช่ บุญทองเล็กได้

ครอบครัวของนายไช่ได้แจ้งกับทางไอซีเจว่าต้องการที่จะอุทธรณ์ผลคำพิพากษา โดยมีระยะเวลายื่นอุทธรณ์อยู่ที่ 30 วัน

ด้านพยานในคดีนี้และสมาชิกของสกต.กลัวว่าจะมีการทำร้ายเกิดขึ้นอีก นายสุรพล สงฆ์รัก แกนนำของสกต. บอกกับไอซีเจว่า “ผู้กระทำความผิดซึ่งทางชุมชนเชื่อว่าอาจมีความเชื่อมโยงกับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นนั้นยังอยู่ในพื้นที่ซึ่งหมายความว่าความรุนแรงครั้งต่อไปอาจเกิดขึ้นได้”

ไอซีเจขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยดูแลความปลอดภัยของพยานและนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนทุกคนรวมถึงสมาชิกสกต.ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อมูลพื้นหลัง

นายสันติ วรรณทอง ถูกตั้งข้อหาตั้งต่อไปนี้ ได้แก่ ฆ่าผู้อื่นจนถึงแก่ความตาย (มาตรา 288 ประมวลกฎหมายอาญา), ร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน (มาตรา 289 ประมวลกฎหมายอาญา), ครอบครองอาวุธปืนโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 371 ประมวลกฎหมายอาญา), รวมทั้งครอบครองเครื่องกระสุนปืนเพื่อประกอบอาวุธโดยไม่ได้รับอนุญาต (มาตรา 7, 8, และ 72 พระราชบัญญัติอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิงและสิ่งเทียมอาวุธปืน พ.ศ. 2490)

สกต.เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2551 และทำงานรณรงค์เรื่องสิทธิในพื้นที่เกษตรกรรมในพื้นที่คลองสายพัฒนาและเปรมทรัพย์ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งพื้นที่อื่น ๆ ในภูมิภาคด้วย

ประเทศไทยเป็นรัฐภาคีในกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights หรือ ICESCR) เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 คณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้ทบทวนสถานการณ์เรื่องการฆาตกรรมนักปกป้องสิทธิมนุษยชนเป็นการเฉพาะ โดยคณะกรรมการฯได้เร่งรัดให้ประเทศไทย “รับเอามาตรการที่จำเป็นทั้งปวง เพื่อคุ้มครองนักกิจกรรมด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงผู้ที่ทำงานเพื่อปกป้องสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จากการกระทำใด ๆ และการกระทำทั้งหมดที่เป็นการข่มขู่ การคุกคามรวมถึงการฆาตกรรม ทั้งให้ประกันว่าผู้กระทำผิดในการกระทำดังกล่าวมาจะถูกลงโทษตามกฎหมาย” พันธกรณีในการปกป้องสิทธิในชีวิตรวมถึงสิทธิอื่น ๆ ของนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนที่ทำงานด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมทั้งพันธกรณีในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่มีประสิทธิภาพนั้นเป็นหน้าที่ของประเทศไทย ภายใต้กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง (International Covenant on Civil and Political Rights) ซึ่งได้รับการยอมรับเป็นมาตรฐานของสหประชาชาติจำนวนมาก ในการปกป้องสิทธินักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน

ติดต่อ

นายคิงสลีย์ แอบบอต ที่ปรึกษากฎหมายระหว่างประเทศ ประจำภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
โทรศัพท์ +66 94 470 1345 อีเมลล์ kingsley.abbott@icj.org